

PITANJA I ODGOVORI

Zaštita zdravlja na radu postala je dio naših svakodnevnih aktivnosti ne samo kao tema o kojoj se raspravlja nego i postupa. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) poduzeo je više aktivnosti na tom planu kako bi se dinamiziralo uključivanje i postupanje i svih drugih dionika sustava na prepoznavanju problematike kako na dnevnom planu tako i na planiranju aktivnosti dugoročnog karaktera s ciljem osvještavanja svih u društvu o potrebi unapređenja zaštite zdravlja na radu.

Zavod u sklopu svojih redovnih aktivnosti analizira, među ostalim, i broj ozljeda na radu ukupno, po djelatnosti i po pojedinim poslodavcima. Na osnovi tako napravljene analize utvrđeni su prioriteti u postupanju, uspostavljena je suradnja s poslodavcima koji imaju broj ozljeda na radu iznad nacionalnog prosjeka, kako bi se nakon zajedničke analize poduzele određene primjerene mjere za smanjenje ozljeda na radu. Sastanci s poslodavcima, koje neposredno organizira Zavod, dobro su prihvaćeni i obećavaju novi smjer komunikacije između Zavoda i poslodavaca u cilju prepoznavanja i otklanjanja uzroka povećanog broja ozljeda na radu.

Komunikacijska skupina koja je pokrenuta na inicijativu Zavoda omogućuje bolje razumijevanje i institucionalno povezivanje svih sudionika koji na bilo koji način skrbe o zdravlju radnika

na radu, stavljajući u prvi plan brigu da zdrav radnik bude na zdravom radnom mjestu. Prevencija ne samo ozljeda na radu nego i bolesti od interesa je svih članica komunikacijske skupine. Prepoznati stresore na radu, provoditi preventivne aktivnosti koje smanjuju ili uklanjaju stres na radu ili u vezi s radom i tako otklanjaju njihovo nepovoljno djelovanje na ukupno stanje zdravlja radnika uspostavlja se međusobnom neposrednom suradnjom poslodavca i radnika. Samo zajedničko usklađeno djelovanje radnika i poslodavca (što je i zakonska obveza!) pridonijet će pozitivnim pomacima u stvaranju zdravog okružja na radnom mjestu.

1. U skladu s novom procjenom rizika, radnik mijenja uvjete rada na način da njegovi poslovi uključuju nove poslove s posebnim uvjetima rada. Poslodavac ga je uputio na prethodnu provjeru zdravstvene sposobnosti. Može li poslodavac Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje uputiti zahtjev za povratom troškova navedenog pregleda i koju dokumentaciju treba priložiti?

U skladu sa čl. 6., st. 3. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite (N.N., br. 47/14., 157/14. i 139/15. - u daljnjem tekstu: Odluka) prethodni pregledi su pregledi koji se obavljaju prije početka rada na poslovima s posebnim uvjetima rada,

kao i u slučaju premještanja radnika na navedene poslove te u slučaju promjene uvjeta radnog mjesta na način da ono uključuje navedene poslove.

Troškove prethodnih pregleda snosi poslodavac, a Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) obvezan je navedena sredstva vratiti poslodavcu, u skladu sa čl. 18., st. 10. Odluke, u roku od 45 dana od primitka zahtjeva za povrat sredstava.

Uz zahtjev za povrat sredstava prethodnog pregleda potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju: uputnicu kojom je radnik upućen na pregled (obrazac RA-1), izdano uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti radnika za obavljanje određenih poslova (obrazac RA-2), presliku računa izabranog doktora specijaliste medicine rada te presliku dokaza o plaćenom računu.

U slučaju novih i promijenjenih uvjeta rada koji zahtijevaju prethodnu provjeru zdravstvene sposobnosti radnika, kako bi Zavod utvrdio osnovanost zahtjeva poslodavca za povrat sredstava na ime prethodnog pregleda pojedinog radnika, potrebno je u tu svrhu dostaviti i novi ugovor o radu ili dodatak ugovora o radu. Iz ugovora je razvidno da radnik s određenim datumom radi na poslovima s novim odnosno promijenjenim uvjetima rada, a koji poslovi zbog navedenih uvjeta zahtijevaju prethodnu i redovnu provjeru zdravstvene sposobnosti.

2. Koji je postupak utvrđivanja zdravstvenih posljedica ranije priznate ozljede na radu?

Ako izabrani doktor opće/obiteljske medicine ocijeni da se radi o oštećenju zdravlja kao posljedici koja je s medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezana s već priznatom ozljedom na radu, osigurana osoba ima pravo pokrenuti postupak utvrđivanja i priznavanja takve posljedice.

Posljedica priznate ozljede na radu je oštećenje zdravlja nastalo kao direktna posljedica već priznate ozljede na radu za koju postoji medicinska dokumentacija na temelju koje je vidljiva dinamika bolesti za koju je poznato da je takvo

oštećenje moguće ili je ono očekivano i kod pravilno provedenog liječenja i medicinske rehabilitacije.

Posljedicom priznate ozljede na radu ne smatra se oštećenje zdravlja koje je nastalo zbog toga što se osigurana osoba nije držala uputa nadležnog doktora u vezi s liječenjem.

Pod posljedicom priznate ozljede na radu ne podrazumijeva se dopunska dijagnoza priznate ozljede na radu koja je nastala istom ozljedom na radu, ali nije istovremeno i verificirana prilikom priznavanja ozljede na radu te za koju vrijede pravila postupka utvrđivanja ozljede na radu.

Postupak utvrđivanja i priznavanja posljedičnih dijagnoza pokreće se podnošenjem zahtjeva regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) nadležnom prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe. Zahtjev se podnosi u roku od 8 dana od kada je osigurana osoba primila pisano mišljenje izabranog doktora da se radi o posljedici koja je s medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezana s priznatom ozljedom na radu.

Uz zahtjev potrebno je priložiti cjelokupnu medicinsku dokumentaciju, presliku osobnog kartona koji se vodi kod izabranog doktora, ovjerenu prijavu o ozljedi na radu, odnosno rješenje o priznatoj ozljedi na radu.

Postupak utvrđivanja i priznavanja oštećenja zdravlja koje je s medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezano s priznatom ozljedom na radu može pokrenuti zahtjevom i izabrani doktor opće/obiteljske medicine, kao i nadležni regionalni ured odnosno područna služba Zavoda prema mjestu prebivališta, tj. boravišta osigurane osobe po primitku dokaza odnosno medicinske dokumentacije koja upućuje na postojanje posljedice priznate ozljede na radu.

Zbog utvrđivanja činjenica u postupku Zavod obvezno pribavlja stručno-medicinsko mišljenje nadležnog Liječničkog povjerenstva radi ocjene radi li se o oštećenju zdravlja označenom određenom dijagnozom prema Međunarodnoj

klasifikaciji bolesti kao posljedici koja je s medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezana s priznatom ozljedom na radu. U postupku se može tražiti i mišljenje nadležnog doktora specijaliste medicine rada kao i Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Na osnovi provedenog postupka osobi se izdaje rješenje u upravnom postupku kojim se odlučuje o priznavanju, djelomičnom priznavanju ili nepriznavanju oštećenja zdravlja kao posljedici koja je s medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezana s već priznatom ozljedom na radu, a na osnovi koje joj pripadaju ili ne pripadaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

Osiguranoj osobi priznaju se prava od dana zaprimanja zahtjeva u nadležnom regionalnom uredu ili područnoj službi Zavoda, odnosno s danom zaprimanja dokaza te medicinske dokumentacije u slučajevima pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

3. Radniku je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje priznao prava zbog ozljede na radu. U postupku je utvrđeno da radnik nije bio na prethodnom zdravstvenom pregledu za rad na poslovima na kojima je ozlijeđen. Može li Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje potraživati naknadu štete zbog propusta poslodavca?

U skladu sa čl. 136., st. 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13. i 137/13. - u daljnjem tekstu: Zakon) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tek-

stu: Zavod) obavezan je zahtijevati naknadu štete od osobe koja je prouzročila bolest, ozljedu ili smrt osigurane osobe.

Zavod je obavezan zahtijevati naknadu prouzročene štete od pravne ili fizičke osobe ako su bolest, ozljeda ili smrt osigurane osobe nastali zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu ili druge mjere za zaštitu građana.

Kada je šteta nastala jer je radnik stupio na rad bez propisanog prethodnog zdravstvenog pregleda te ako se poslije liječničkim pregledom utvrdi da ta osoba prema zdravstvenom stanju nije bila sposobna za rad na određenim poslovima, Zavod je također obavezan zahtijevati naknadu prouzročene štete u skladu sa čl. 139., st. 2. Zakona.

Naknada štete koju Zavod ima pravo zahtijevati obuhvaća troškove za zdravstvene i druge usluge te iznos novčanih naknada i drugih davanja koje plaća Zavod.

Pri utvrđivanju prava na naknadu štete prouzročene Zavodu primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o obveznim odnosima, kao i posebni propisi o naknadi štete.

Kada se utvrdi da je nastala šteta, Zavod će uz navođenje dokaza pozvati odgovornu osobu da u određenom roku naknadi štetu.

Ako šteta ne bude nadoknađena u naznačenom roku, Zavod će tražbinu ostvarivati tužbom kod nadležnog suda u skladu sa čl. 148., st. 2. Zakona.

*Veronika Laušin, dr. med.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*